

Maatilojen tilastoinnista maatalousyrittysten tilastointiin

Hannu Maliniemi

Tilastokeskus, PI 6a, 00022 Tilastokeskus, hannu.maliniemi@tilastokeskus.fi

Tiivistelmä

Verohallinto uudisti maatilatalouden verotuksen muistiinpanovelvollisuutta vuonna 2003 ja uutta päätöstä sovellettiin ensimmäisen kerran vuoden 2004 toteutetussa maatalousverotuksessa. Tämän seurauksena myös Tilastokeskuksessa jouduttiin uudistamaan maatilatalouden veroaineistoihin pohjautuvia tilastoja. Tilastoinnin kannalta verouudistus sisälsi paljon hyvää, esimerkiksi verohallinto on vuodesta 2004 saakka vienyt kaikkien maatalousyrittäjien verotiedot verohallinnon tietokantoihin joista Tilastokeskuksella on ollut mahdollista saada kaikkien maatilayrittäjien tiedot käyttöönsä. Lisäksi maatalouden 2-verolomakkeen uusi tietosisältö antaa joiltain osin aikaisempaan verrattuna tarkempaa tietoa tilan tuloista ja menoista kuin vuoteen 2003 saakka käytetty lomake. Aiemmin maatilayrityskohtaiset verotiedot saatiin paperikopioina vain otokseen valituilta tiloilta, joten maataloustilastoinnin kannalta uudistus merkitsi siirtymistä otosaineistosta kokonaisuaineistoon, säästöä taloudellisten ja työvoimaresurssien käytössä, sekä osin laajempia tietoja tilastoyksiköiden verotilinpäätöksistä. Uudistuksen seurauksena päätettiin korvata kaksi maatalous-toimialan tilastoa uudella **Maa- ja metsätalousyrittysten taloustilastolla**.

Suurimpana haasteena uuden tilaston laadinnassa oli kahden hallinnonalan, maa- ja metsätalousministeriön sekä verohallinnon tuottamien rekisteriaineistojen yhdistäminen. Yhdistelyä vaikeutti em. hallintoviranomaisten käyttämät erilaiset yksikkötunnisteet. Verohallinto käyttää maatilalan omistavan ja siitä tuloja saavan oikeudellisen yksikön tunnistena y-tunnusta tai henkilötunnusta. Maa- ja metsätalousministeriö puolestaan käyttää maatilat erottavana tunnistena maatilatunnusta. Molemmilla hallinnonaloilla on omat tehtävänsä ja siinä mielessä erilaiset tunnuksot puoltavat paikkaansa. Maatilatunnus kuvaa lähinnä fyysistä yksikköä, joka pitää sisällään tietyt hehtaarit, rakennukset ja kotieläimet käsittävän kokonaisuuden. Verohallinto puolestaan joutuu pitämään rekisteriä verovelvollisista oikeudellisista yksiköistä. Oikeudellisen yksikön ja maatilalan muodostavasta tilastoyksiköstä käytetäänkin uudessa tilastossa nimitystä **maatilayritys**. Maatila käsite vastaa läheisesti yritysterminologian mukaista toimipaikka käsitettä.

Kahden hallinnonalat tietojen yhdistämisessä onnistuttiin hyvin luotettavasti. Yhdistelyn onnistumista testattiin vuoden 2007 alussa suoritetun tilastokyselyn yhteydessä. Kyselylomakkeelle oli esitänytetty sekä maatilatunnus että y-tunnus. Lomake lähetettiin noin 9000 maatilayrittäjälle, mutta vain muutamassa tapauksessa tunnuksot olivat kohdentuneet väärin, nekin yleensä silloin kun tilalla oli vastikään toteutettu sukupolvenvaihdos.

Uusi aineisto muodostaa laajan tietovarannon, jonka perusteella Suomen maatilayrittysten taloudesta ja rakenteesta voidaan saada paljon uutta tietoa. Tietovarannon pohjalta laadittavassa uudessa Maa- ja metsätalousyrittysten taloustilastossa voidaan kuvata vain yleisellä tasolla maa- ja metsätalousyrittysten tuloja, menoja, varoja ja velkoja. Tilastouudistuksen seuraava haaste onkin saattaa aineisto yhä laajempaan tutkimuskäyttöön. Tilastokeskuksen tutkimuslaboratorio voisi antaa mahdollisuuden vieraileville tutkijoille hyödyntää myös maatilayritysaineistoja tulevaisuudessa.

Asiasanat: maatila, maatilayritys, maatilatalous, oikeudellinen yksikkö, toimiala, taloustilasto

Johdanto

Rekisteriaineistoilla on keskeinen rooli tilastotuotannossa. Ensimmäinen maatalouslaskenta ja maatilarekisterin luonti 1970 luvun alussa, sekä maatilatalouden verolain (MVL) voimaantulo vuonna 1967 mahdollistivat maatilatalouden veroaineistoihin perustuvan tilastotuotannon aloittamisen Tilastokeskuksessa 1970 luvun alkupuolella. Viitevuodesta 1973 vuoteen 2004 saakka Tilastokeskus onkin toimittanut maatilakohtaiseen otanta-aineistoon pohjautuvaa **Maatilatalouden yritys ja tulotilastoa**, sekä luonnollisten henkilöiden omistamien maatilojen omistajapuolisoiden henkilöveroaineistoon perustuvaa **Maatilatalouden tulo- ja verotilastoa**.

Tilastojen tietolähteinä käytettävissä rekisteriaineistoissa tapahtuneet muutokset ovat mahdollistaneet ja toisaalta luoneet paineita muuttaa vakiintuneita tilastointikäytäntöjä. Maatilatalouden verolainsäädännön ja verolomakkeiden uudistus aiheutti tilastonlaatijoille päänvaivaa mm. 1990 luvun alkupuolella, jolloin maatilatalouden 2-verolomakkeen tietosisältöä supistettiin oleellisesti vanhasta lomakeformaattista. Tällöin verotietoja alettiin täydentää suoralla maatiloille suunnatulla tilastokyselyllä. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla tapahtuneet muutokset, erityisesti Suomen liittyminen Euroopan unioniin vuonna 1995, ovat yhdessä atk:n yleistymisen kanssa lisänneet maatalo- ja yrityskehittämisen tiedon määrää huomattavasti. Tätä tietoa on ollut mahdollista käyttää myös tilastojen tiedonlähteinä.

Vuonna 2004 tapahtunut maatilatalouden verolomakeuudistus sysäsi jälleen liikkeelle tarpeen uudistaa myös maataloustilastoja. Verohallinto muutti maatalouden harjoittajien muistiinpanovelvollisuutta vuonna 2003 ja uutta päätöstä sovellettiin ensimmäisen kerran vuoden 2004 verotuksessa (Verohallinnon päätös 773/2003). Päätökseen sisältyy uusi tulojen ja menojen kirjaamista koskeva muistiinpanokaava, josta ei ole säädetty aiemmin. Vuoden 2004 veroilmoitus uudistettiin vastaamaan muistiinpanoja, joissa tulot ja menot ryhmitellään arvonlisäverokannan mukaan. Vuodesta 2004 lähtien verohallinto on vienyt myös omiin tietokantoihinsa kaikkien maatilatalouden verolain mukaan verotettujen verovelvollisten 2-lomakkeelta saatavat tiedot. Tämä avasi Tilastokeskukselle mahdollisuuden saada kaikkien maatalousyrittäjien verotiedot suoraan verohallinnon tietokannoista, kun aiemmin verotiedot oli saatu paperikopioina otokseen valituilta tiloilta. Tässä vaiheessa oli mahdollista yhdistää kahden samalta toimialalta tuotetun tilaston tietosisältö yhdeksi uudeksi **Maa- ja metsätalousyrittäjien taloustilastoksi**, joka korvaa viitevuodesta 2005 lähtien kaksi alussa mainittua tilastoa.

Suurimpana haasteena uuden tilaston laadinnassa oli kahden hallinnonalan, maa- ja metsätalousministeriön sekä verohallinnon tuottamien rekisteriaineistojen yhdistäminen. Aiemmin otantaan kuuluvien maatilojen tiedot on yhdistetty yrittäjän verotietoihin paikallisten verotoimistojen henkilökunnan toimesta; lista otokseen kuuluvista maataloista lähetettiin verotoimistoihin, joissa verovirkailijat hakivat oikean viljelijän verotiedot kullekin maatilalle ja toimittivat ne paperikopioina Tilastokeskukseen. Vuodesta 2004 lähtien tätä paikallistuntemusta ei voitu enää käyttää, vaan maa- ja metsätalousministeriön tilastollisen maatilarekisterin tietojen ja tilan omistavan oikeudellisen yksikön verotietojen yhdistäminen on jouduttu suorittamaan Tilastokeskuksessa. Yhdistelyn tekee hankalaksi em. hallintoviranomaisten käyttämät erilaiset yksikkötunnisteet. Kun verohallinto käyttää maatalon omistavan oikeudellisen yksikön tunnisteenä y-tunnusta tai henkilötunnusta, niin maa- ja metsätalousministeriö käyttää maatalon erottavana tunnisteenä maatalotunnusta. Maatalotunnus kuvaakin lähinnä fyysistä yksikköä, joka pitää sisällään tietyt hehtaarit, rakennukset ja kotieläimet käsittävän kokonaisuuden. Maatalotunnus on pääsääntöisesti muuttumaton esimerkiksi tilan siirtyessä sukupolvelta toiselle. Y-tunnus annetaan kaikille arvonlisäveron alaisille yksiköille erikseen.

Aineisto ja menetelmät

Maa- ja metsätalousyrittäjien taloustilastoa varten on viitevuodesta 2004 lähtien ollut käytettävissä kaikkien maatilatalouden verolain mukaan verotettujen yksiköiden 2-verolomakkeiden verotiedot. Lisäksi tilastoa varten on hankittu kaikkien vuosivalvottavien alkutuotannosta arvonlisäverovelvollisten yksiköiden alv-tiedot, sekä kaikkien metsänomistajien metsäverotusta koskevat tiedot. Tilastokeskuksella on lisäksi käytössään kaikkien verovelvollisten henkilöiden vuosi-ilmoitustiedot sekä hyvin laajat yritysverotusta koskevat aineistot. Metsäverotiedot jakaantuivat vuoteen 2005 saakka verohallinnossa kahteen eri tietokantaan; pinta-alaverotuksen piiriin kuuluvien metsänomistajien verotietoja ylläpidettiin verohallinnon omassa maatilarekisterissä ja puun myyntituloverotukseen kuuluvia verotietoja ylläpidettiin omassa järjestelmässään. Viitevuodesta 2006 lähtien kaikkia metsätuloja verotetaan puun myyntitulojen mukaan.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan rekistereistä uutta tilastoa varten on käytettävissä mm. maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen ylläpitämä tilastollinen maatilarekisteri, sekä lähinnä maataloustukien hallinnointia varten ylläpidettävät maaseutuelinkeinorekisterin tiedot, jotka sisältävät mm. tilakohtaiset kasvinviljely-, kotieläin- ja tukitiedot.

Rekisteritietoja on täydennetty suoralla mautiloilta suunnatulla tilastokyselyllä, jolla pyritään selvittämään muutamien 2-verolomakkeen tulo- ja menoerien yksityiskohtaisempaa sisältöä. Kyselylomake löytyy tilastokeskuksen sivulta: <http://tilastokeskus.fi/keruu/mmtal/lomakkeet.html>. Otokseen kuului vuosina 2004 - 2006 noin 9000 mautilaa. Verouudistuksen seurauksena tilastolomaketta jouduttiin uudistamaan huomattavasti entisestä muodostaan. Ehkä tästä syystä vastauskato jäi vuosina 2004-2005 lähes puoleen. Sekä uusi verolomake että tilastolomake koettiin vaikeaselkoiseksi vanhaan verrattuna. Useat kaupalliset maatalouden verokirjanpito-ohjelmat tuottivat myös tilastolomakkeen yhdessä verolomakkeiden kanssa, mutta joidenkin ohjelmien kohdalla tilastolomakkeen tulostus ei ollut toiminnassa vuonna 2004 ja 2005. Tällä hetkellä kaikkiaan seitsemän kirjanpito-ohjelmaa tuottaa myös tilastolomakkeen tiedot, joten vastauskato tulee pienenevän jatkossa.

Tilaston kohdeperusjoukko muodostettiin siten, että tilastollisen maatilarekisterin mautilalle etsittiin aktiivisimman tilalta tuloja saaneen MVL:n mukaan verotetun oikeudellisen yksikön verotiedot. Kohdentamisessa käytettiin apuna maaseutuelinkeinorekisterin asiakastietoja, verohallinnon yritysasiakastietoja, sekä muita veroaineistoja. Tietojen kohdentamisessa ilmeni haasteita ja vaikeuksia; samalla mautilalla saattoi toimia useita oikeudellisia yksiköitä tai yrityksiä, ja toisaalta yhdellä oikeudellisella yksiköllä saattoi olla hallussaan useampia mautiloja. Esimerkiksi sukupolvenvaihdoksen molemmiin puolin mautilalla toimii usein kaksi erillistä MVL yksikköä, uusi ja vanha isäntä. Jos vanha isäntä sai esimerkiksi vain jaksotettuja kotieläintuloja, katsottiin hänen olevan ns. passiiviviljelijä. Tämän seurauksena jouduttiin pohtimaan tilastossa käytettyä terminologiaa uudelleen. Aiemmin maatilatalouden verotilastojen kohdeperusjoukko muodostettiin yksistään maatilarekisterin pohjalta, jolloin myös tilastoyksiköstä on käytetty nimitystä **mautila**. Uudessa tilanteessa kullekin mautilalle yhdistettiin vain yhden oikeudellisen yksikön verotiedot, jolloin kumpikaan em. termeistä ei täydellisesti kuvaa uutta muodostettua tilastoyksikköä. Tämän yhdistelmän perusteella syntyneestä tilastoyksiköstä käytetäänkin uudessa tilastossa nimitystä **mautilayritys**. Muuhun yritystalouden terminologiaan rinnastamalla mautilan voidaan ajatella kuvaava yrityksen **toimipaikkaa**. Uusi tilasto selventää myös käsitettä tilojen aktiivisuudesta ja passiivisuudesta; vaikka tilastollisesta maatilarekisteristä käytetään myös nimitystä ”aktiivitulojen rekisteri”, kuuluu näidenkin tilojen joukkoon sellaisia yksiköitä, jotka verottaja tulkitsee ns. harrastetiloiksi ja siten tiloilta mahdollisesti saatavia tuloja ei veroteta MVL:n mukaan. Toisaalta yli 70000 MVL:n alaista yksikköä toimii myös ns. passiivituloilla. Nämä yksiköt saavat esimerkiksi MVL:n alaisia maan vuokratuloja. Uuden tilastoaineiston perusteella on siten ensimmäistä kertaa mahdollisuus tehdä päätelmiä esimerkiksi rahavirroista aktiivisilta yksiköiltä passiivisille.

Otosyksiköiden valinnassa käytettävä tapa on ns. kiertävä paneeli, jossa noin puolet otoksesta vaihtuu vuosittain, jolloin sama mautilayritys on tutkimuksessa mukana yleensä kaksi vuotta. Otanta-asetelmana on ositettu yksinkertainen satunnaisotanta palauttamatta. Tärkeimpinä osituskriteereinä on tuotantosuunta ja tilakoko. Otos kiintiöidään Neyman-kiintiöinnin mukaan ja kiintiöintimuuttujana on tulos maataloudesta. Otoksesta saadut tulokset painotetaan vastaamaan kokonaisaineistosta saatuja lukuja. Estimoinnin tarkkuuden parantamiseksi tehdään jälkiositus, jonka tärkeimmät kriteerit ovat mautilayrityksen juridinen muoto ja tukialue. Tämän jälkeen jokaiselle ositteelle lasketaan painokerroin ja painot kalibroidaan kaikille otokseen hyväksytyille mautilayrityksille. Kalibroinnissa marginaalimuuttujina

käytettiin mm. tilastolomakkeella kysyttyjen verokohojen kokonaisuuttia.

SUOMEN MAATALOUSTIETEELLISEN SEURAN TIEDOTE NRO 23

Tulokset ja tulosten tarkastelu

Tilastouudistuksen päätavoitteeksi asetettiin kahden hallinnonalan aineistojen yhdistäminen, ts. maatilatoimipaikan ja sen oikeudellisen omistajan tiedot pyrittiin kohdentamaan keskenään. Tässä tehtävässä onnistuttiin varsin luotettavasti. Yhdistelyn tuloksena saatua tietoa testattiin vuoden 2006 tilastokyselyt yhteydessä vuoden 2007 alussa, kun noin 9000 maatilayritykseen postitettuun tilastolomakkeeseen esitetyttiin maatilatunnus sekä oikeudellisen omistajan y-tunnus. Alustavassa tarkastuksessa löytyi vain muutama tapaus joissa tunnukset olisivat kohdentuneet väärin, nekin koskivat lähinnä sellaisia tapauksia joissa tilalla oli vasta toteutettu sukupolvenvaihdos.

Tilastokeskuksen toimintastrategiana on ”yhdistää tietoaineistot ja asiantuntemus tilastoiksi ja tietopalveluiksi yhteiskunnan tarpeisiin, sekä edistää tilastojen käyttöä ja kehittää kansallista tilastotoimintaa.” Maa- ja metsätalousyritysten taloustilastoa varten tuotetusta tietovarannosta vuosittain laadittava julkaisu on saatavilla koko laajuudessaan ainoastaan Tilastokeskuksen internet sivuilla osoitteessa <http://tilastokeskus.fi/til/mmtal/index.html>. Tilaston katsausosaa on mahdollista selata joko html tai pdf muodossa. Tilaston tietokantataulukoista käyttäjän on mahdollista tehdä haluamiansa poimintoja ja muuntaa taulukot esimerkiksi excel muotoon. Tiedot ovat ilmaisia kaikille käyttäjille.

Kokonaisaineistoon perustuvassa uudessa tilastossa yrityskohtaisia tietoja voidaan julkaista jopa kuntatasolla. Muina alueluokkina käytetään maakuntaa sekä EU-tukialuetta. Tietoja on luokiteltu lisäksi tuotantosuunnan, yrityksen juridisen muodon, omistajan iän ja tilakoon mukaan. Tietokantataulukot mahdollistavat myös aiempaa huomattavasti monipuolisempien tarkastelujen tekemisen, koska vanhaa ”sivurajoitetta” ei ole enää olemassa. Periaatteena onkin, että tilaston käyttäjä voi itse hakea tietokantatauluista haluamansa tiedon. Aiemmissa tilastoissa oli mahdollista julkaista pääosin vain yhden ulottuvuuden mukaan luokiteltuja taulukoita, kun nyt julkaistavissa tietokantatauluissa on pääsääntöisesti vähintään kaksi ulottuvuutta, esimerkiksi maakunta ja tuotantosuunta.

MVL:n mukaan verotettujen verovelvollisten määrä vuonna 2005 oli 145472 yksikköä. Näistä 66830 yksikön tiedot oli yhdistettävissä maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen ylläpitämän maatilarekisterin maatalaan. Kyseiset tilat muodostavat Maa- ja metsätalousyritysten taloustilaston vuoden 2005 perusjoukon. Perusjoukkoon kuuluvista tiloista luonnollisten henkilöiden omistuksessa oli 60124 yritystä, verotusyhtymien omistuksessa 4083 yritystä, kuolinpesien omistuksessa 2592 yritystä ja loput 31 yritystä olivat muiden juridisten omistajien hallinnassa. Maa- ja metsätalousministeriön maatilarekisterin mukaan Suomessa oli vuonna 2005 kaikkiaan 69517 aktiivista maatilaa, joten kyseiseen rekisteriin kuuluvista maataloista ainoastaan 2687 jää tämän tilaston perusjoukon ulkopuolelle siitä syystä, että niiltä saatuja tuloja ei veroteta maatalouden verolainsäädännön mukaan; ts. kyseiset tilat ovat joko ns. harrastetilaja tai kuuluvat elinkeinoverotuksen piiriin. Oheisessa taulukossa on esitetty kaikkien MVL:n alaisten yksiköiden tuloja ja menoja vuosilta 2004 ja 2005 aktiivisilta ja passiivisilta yksiköiltä erikseen. Passiivisten yksiköiden tilinpäätöksistä ei ole ennen tätä tilastoa voitu esittää mitään tietoja Suomessa, joten tässäkin mielessä uusi tilasto tuottaa uutta tietoa.

Kokonaistasolla MVL:n alaiset tulot kasvoivat noin 35 miljoonaa euroa vuodesta 2004 vuoteen 2005. Koska maatalouden menot kasvoivat samanaikaisesti lähes 70 milj. euroa, aleni maatalouden tulos noin 35 milj. euroa. Perusjoukkoon kuuluvien maatilayritysten maatalouden tulos aleni noin 51 milj. euroa, kun vastaavasti muilla MVL:n alaisilla yksiköillä tulos kasvoi noin 15 milj. euroa. Maataloustukien määrä kasvoi vuodesta 2004 vuoteen 2005 yli 40 milj. euroa. Varsinaisista myyntituloista kasvoivat voimakkaimmin eläinten myyntitulot (alv 22 %), 39 milj. euroa. Tähän ryhmään kuuluvat sekä teuraaksi että eloon myytävät eläimet. Seuraavaksi eniten kasvoivat muut myyntitulot (alv 22 %), yhteensä 29 milj. euroa. Tässä kohdassa ilmoitetaan mm. yritysten konetyöstä yms. urakoinnista saamat myyntitulot. Maatalouden ostomenot (alv 22 %) kasvoivat edellisvuodesta noin 77 miljoonaa euroa. Muissa menoerissä muutokset olivat huomattavasti vähäisempiä.

Vuosi	Kaikki verovelvolliset		Maatilarekisteriin kuuluvat yritykset		Muut MVL mukaan verovelvolliset (ns. passiiviyksiköt)	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Yritysten/yksiköiden lukumäärä	145062	145472	68896	66830	76166	78642
Maataloustuotteiden myyntitulot yht.	2324	2298	2233	2199	91	99
- Eläinten myyntitulot, alv 22 %	592	631	579	611	13	20
- Jaksotetut Eläinten myyntitulot	12	12	8	8	4	4
- Muut myyntitulot, alv 22 %	295	324	257	284	37	39
- Kotieläintuotteiden myyntitulo, alv 17%	919	847	904	833	15	14
- Kasvinviljelytuott. myyntitulo, alv 17%	506	496	484	471	22	25
Majoituspalvelut ym., alv 8%	21	23	17	18	4	5
Maataloustuet	1745	1786	1709	1748	35	38
Tasausvarausten suora tuloutus	40	48	34	41	5	6
Muut tulot, alv 0%	181	190	68	66	113	124
Tulot yhteensä	4310	4345	4061	4073	249	272
Palkkamenot	112	114	107	108	5	6
Ostomenot, alv 22 %	1388	1465	1335	1406	53	59
Jaksotetut eläinten hankintamenot	6	7	6	6	1	0
Ostomenot, alv 8 ja 17%	464	457	454	447	10	10
Muut menot, alv 0 %	466	482	433	448	33	34
Poistot	473	463	450	439	23	23
- Rakennukset	95	94	87	87	7	7
- Koneet ja kalusto	358	348	344	334	14	14
- Ojat, sillat yms.	21	21	19	19	2	2
Tehty tasausvaraus	159	144	155	140	4	4
Menot yhteensä	3068	3126	2939	2988	129	137
Voitto	1243	1219	1122	1084	120	135
Korjauserät	5	-6	0	-12	5	5
Maatalouden velkojen korot	103	105	97	99	6	6
Tulos maataloudesta	1145	1109	1025	974	120	135
Maatalouden varat	4366	4598	3901	4089	466	508
Maatalouden velat	2797	2909	2672	2789	125	120

Metsätalouden osalta uuden tilaston kohdeperusjoukkoon kuuluvat verovuodesta 2006 lähtien maatilametsänomistajien lisäksi myös kaikki ns. kaupunkilaismetsänomistajat. Aiemmin toimitettu Maatilatalouden yritys- ja tulotilasto sisälsi vain otostilojen tietoihin perustuvan kuvauksen maatilametsänomistajien metsätaloudesta. Koska kaikkien metsänomistajien puunmyyntituloja on verotettu vuodesta 2006 lähtien puun myyntitulojen perusteella, saadaan uuden tilaston perusteella kattava kuva koko valtakunnan puun myyntituloista ja metsätalouden menoista. Metsätaloudesta julkaistava tietosisältö kattaa lähes kaikki tiedot metsätalouden 2c-verolomakkeelta yhdistettynä verohallinnon kiinteistötietoihin.

Henkilöveroaineistoihin pohjautuvat tiedot julkaistaan omissa tietokantatauluissa vähintään vastaavassa laajuudessa kuin ne julkaistiin aiemmin Maatilatalouden tulo- ja verotilastossa. Henkilöverotietojen osalta kohdeperusjoukko muodostetaan siten, että esimerkiksi vuoden 2005 tilaston koko kohdeperusjoukon 66830 maatilayrityksistä valitaan luonnollisten henkilöiden omistamat yksiköt ja haetaan heidän, sekä heidän puolisoiden verotiedot jotka summataan yhteen. Henkilöverotiedot julkaistaan vain niiden tilastoyksiköiden osalta joilla verotuskunta on sama kuin maatilalan sijaintikunta.

Johtopäätökset

Yrityskohtaiset veroaineistot on yhdistetty maaseutuelinkeinorekisterin tietoihin ensimmäistä kertaa yksikkötasolla tilastointia ja tutkimusta varten. Uusi aineisto muodostaa laajan tietovarannon tilastointia ja taloudellista tutkimusta varten. Tietovarannon pohjalta laadittavassa uudessa Maa- ja metsätalousyritysten taloustilastossa voidaan kuvata vain yleisellä tasolla maa- ja metsätalousyritysten tuloja, menoja, varoja ja velkoja. Toisaalta internet palvelussa esitettävät tietokantataulut mahdollistavat tilastotiedon julkaisemisen huomattavasti laajemmin kuin aiemmat painetut julkaisut, jolloin tilaston käyttäjät voivat itse hakea tietokantatauluista kaipaamiaan tietoja. Tietokantataulujen heikkoutena on se, että yksittäisen tilastotiedon käyttäjä joutuu omaksuma uuden työväliseen tilastotiedon hakemiseen ja lukemiseen.

Kokonaisaineisto mahdollistaa jatkossa pitkien aikasarjojen ja paneeliaineistojen muodostamisen. Tämä avaa huomattavan määrän mahdollisuuksia tehdä erilaisia yritysanalyyskejä uudesta yhdistelmäaineistosta. Esimerkiksi ajankohtaisen 141-tuen leikkauksen vaikutuksia maatilayritysten talouteen voidaan arvioida kaikilta tuen piiriin kuuluvilta tiloilta erikseen. Yrityksiä voidaan ryhmitellä hyvin tarkasti koon, tuotantosuunnan, kasvinviljely- ja kotieläintietojen perusteella ja verrata niiden saamaa 141-tukea, muita tuloja, menoja, varoja, velkoja sekä maatalouden tuloksen kehittymistä pitkällä ajanjaksolla. Yrityksistä voidaan muodostaa paneeliaineistoja, kuten uudessa tilastossa on tehty jo henkilöverotietojen osalta.

Suurimpana haasteena jatkossa on tilastoa varten tuotetun tietovarannon parempi hyödyntäminen niin tilastoja kuin tutkimusta varten. Tilastokeskuksen perustehtävänä on tuottaa laadukkaita tietovarantoja, sekä laatia niiden pohjalta yhteiskunnan tarpeisiin erilaisia tilastoja. Tietovarantojen pohjalta suoritettava tutkimus tulee vasta näiden perustehtävien jälkeen. Tilastokeskuksen tietosuojaperiaatteiden mukaan koko perusjoukkoa koskevia tilastoaineistoja ei voida luovuttaa Tilastokeskuksen ulkopuolelle missään muodossa. Tämän ongelman ratkaisuksi Tilastokeskus on perustanut oman tutkimuslaboratorion, jossa on mahdollista tutkia yritys- ja toimipaikka-aineistoja taloustieteellisiin tutkimustarkoituksiin. Valmiiden aineistojen lisäksi aineistoja voidaan yhdistellä kyseessä olevan tutkimusongelman mukaisesti. Tutkimuslaboratoriossa voivat vierailevat tutkijat käyttää yritys- ja toimipaikka-aineistoja varatuilla tutkijapaikoilla

Toinen haaste jatkossa on yhä lisääntyvä yhtiömuotoinen yrittäminen maataloilla. Yhtiömuotoiset maatilayritykset kuuluvat usein miten elinkeinoverolain piiriin, joten ne eivät toistaiseksi kuulu tämän Maa- ja metsätalousyritysten taloustilaston perusjoukkoon. Jatkossa on tarve selvittää myös näihin juridisiin omistusmuotoihin kuuluvien maatilayritysten tilinpäätöstietoja esimerkiksi omana osajoukkona Maa- ja metsätalousyritysten taloustilastossa.